

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

De præmio Castitatis quod habet in cœlo. Cap. 11.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

ita cepit postmodum etiam feminis praesse. Nec tamen discipulos suos admonere cessabat, ne se eius exemplo in hac re facile crederent, & casuri tentaret donum, quod non accepissent. Qui huic Abbati donum tam mirae castitatis attribuit, potens est modo eodem animas sibi fideles, & gratas, abundanter ditare.

De Premio Castitatis quod habet in caelo.

CAPVT XI.

RADVS scae castitatis a nobis descripti sunt, nunc quod sit fastigium huius scae, quodque praemium mundis corde & corpore sit propositum, tractandum est, ne tractationis methodum, quam in his tribus virtutibus assumpsimus, deseramus. Vitos castos eximium praemium copiosissimamque mercedem habituros in caelis, praeter illis, qui castitatem non seruauerunt, liber Sapientiae manifeste significat. Felix, inquit, est spado, qui non operatus est per manus suas iniquitatem, nec cogitauit aduersus Deum nequissima; dabitur illi fidei donum electum, & fors in templo Dei acceptissima. Spado iste, aut eunuchus, non illum significat, qui naturae vitio, aut hominum iniuria talis factus est, sed illum, cuius ardens castitatis studium omnem ab ipsius corde impurae voluptatis concupiscentiam ablegauit. Sicque Hieronymus locum istum intellexit. Vnde sensus est, felix profecto, tuncque quaterque beatus est vir castus, qui nec externo opere impudicitiae corpus suum polluit, nec impura cogitatione secreta sui cordis infecit. Et quare beatus? Quia dabitur ei pro fidelitate sua, quae in Deo nuncupatum impleuit, donum quoddam singulare, & fors non quaecumque, sed acceptissima ac sublimissima in caelesti patria, quae non est aliud quam magnificentissimum templum Dei. Eunuchi, aut naturae vitio, aut hominum manibus facti, ab ingressu templi Domini arcebantur. Nam in Deuteronomio inuenimus scriptum: Non intrabit Eunuchus Ecclesiam Domini. At qui non corpore, sed corde, & abiectione voluptatum carnalium, se castrant propter regnum caelorum, in illam primitiuorum Ecclesiam, quae in caelis est, liberissime a Deo & Angelis admittuntur. Sterilitas in lege veteri maledictioni tribuebatur, ideoque in Deuteronomio pro benedictione promittitur: Non erit apud te sterilis vtriusque sexus, tam in hominibus, quam in gregibus tuis. At sterilitas haec spontanea carnalium filiorum, quae fecunditatem filiorum spiritualium infert, non solum benedictio, sed benedictionum cumulus, nempe felicitas, & beatitudo nominatur. Hoc ideo, quia diligentibus & amplectentibus eam, selectissimum praemium in caelo confertur.

Ex his magnificentum quoddam praemium castis paratum habemus; quantum vero ac quale sit hoc praemium, solerter inquiramus. Id ex parte indicauit Dominus per Isaiam, dicens: Non dicat Eunuchus: ecce ego lignum aridum. Quia haec dicit Dominus Eunuchis: Qui custodierint sabbata mea, & elegerint, quae ego volui, & tenuerint foedus meum: dabo eis in domo mea, & in muris meis, locum, & nomen melius a filiis, & filiabus, nomen sempiternum dabo eis, quod non peribit. Eunuchis istis etiam castos significari constant Patrum sententia est. Nam Hieronymus sic ait: Hic Eunuchus regno

A caelorum vim facit, & violenter diripit illud. Ille cultos est sabbatorum, vt numquam faciat opera nutritium. Ille elegit, quae Dominus voluit, vt plus offerat quam praecceptum est, vt non indulgentiam Apostoli eius, sed voluntatem consideret. Ille tenet foedus Domini sempiternum, vt non ad tempus vacet orationi, & iterum ad id ipsum reuertatur, sed accepturum esse se nouerit in domo Domini, quae est Ecclesia eius, locum optimum. Gregorius vero sic: Eunuchi quippe sunt, qui compressis motibus carnis, affectum in se prauis operibus abscindunt. Quo autem apud Patrem loco habeantur, ostenditur, quia in domo patris, videlicet aeterna mansione, filius praefertur. Audiant, quod per Ioannem dicitur: Hi sunt, qui cum mulieribus non sunt coinquinati, virgines enim sunt, & sequuntur agnum quocumque ierit. Et qui canticum cantant, quod nemo potest dicere, nisi illa centum quadraginta quatuor millia. Singulariter quippe canticum agno cantare, est cum eo in perpetuum praecibus fidelibus etiam de incorruptione carnis gaudere. Quod tamen electi ceteri canticum audire possunt, licet dicere nequeant: quia per charitatem quidem in illorum celsitudine laeti sunt, quamuis ad eorum praemia non assurgant. At tadem Augustinus sic ait: De quibus autem spadonibus loquitur Deus per Isaiam Prophetam, quibus se dicit daturum in domo sua, & in muro suo locum nominatum, meliorem multo quam filiorum, atque filiarum, nisi de iis, qui se ipsos castrant propter regnum caelorum? Nam illis, quibus ipsum virile membrum debilitatur, vt generare non possint, sicut sunt eunuchi dinitum, & regum, sufficit utique cum Christiani sunt, & Dei praeccepta custodiunt, eo tamen proposito sunt, vt coniuges, si possent, haberent, ceteris in domo Dei coniugatis fidelibus adaequari, qui prolem licite pudicem susceperant in Dei timore nutriunt, docentes filios suos, vt ponant in Deo spem suam, non autem accipere meliorem locum, quam est filiorum atque filiarum. Hi igitur eunuchi, quos alloquitur Dominus, sunt viri casti, & praecipue virgines, qui numquam carnis voluptates experti sunt.

D Casti itaque & virgines ne se ligna arida existimet, eo quod homines terram implentes non generent; nam filios habent, id est, imitatores plurimos, qui urbem caelestem condant, & sedes illas angelis superbis vacuas repleant, sed de hoc statim: nunc in praemium illis in caelo paratum oculos intendamus. Istud praemium non omnibus eunuchis, sed sabbata custodiens, & voluntatem Dei facientibus, & legem eius implentibus promissum est. Non enim sufficit castitatem seruare, aut virginitatem excolere, nisi incorruptioni carnis custodia vniuersae legis accedat. Vel illi eunuchi sabbata custodiunt, qui non solum corpore, sed multo magis mente, castitatem obseruant. Illi eligunt, quae Deus vult, qui cordis tranquillitatem curis huius saeculi praefertunt. Illi tenent foedus Domini, qui a sanctissimis eius mandatis non discedunt. Vnde Basiliscus ait: Non ergo his, qui casu aliquo simpliciter eunuchi sunt, huiusmodi promissio fit; sed qui custodiunt, inquit, sabbata mea, & eligunt, quae ego volo. Sabbatum vero non in opere, sed in operis cessatione intelligitur. Vult itaque sabbatizare virginem, vt ne virginitate operando custodiat, sed absque motu operis integritatem inuiolabilem seruet. Quasi Dei simulachrum, inquit, ex anima & corpore virgo in terra formata est. Mystice ergo sabbatizet, non pedem, non manum, non oculum, non aliud quodlibet membrorum, sed ne animum quidem ad corruptendam naturalem pulchritudinem moueat, sed persistat,

E

Greg. 3. P. Passoral. c. 29.

Apocal. 14. 14.

Aug. lib de vera virginitate c. 14. 10. 5.

Basil. li. de virg.

Sapient. 3. 14.

Hierony. ad Ios. c. 56.

Deuter. 23. 1.

Deutero. 7. 14.

Isaia 56. 3-4-5.

Hierony. supra.

vt præclara diuina maiestatis effigies solida atq; im-
 mobilis ad omnem imaginem, ad omnem tactum,
 semper ac iugiter stans in petra, ne quis siue per ocu-
 los, siue per aures, siue per alium quemlibet sensum
 subreptus, aut animæ in ditas moueat figuras Dei,
 aut confusus primitiuis formis, suas ipsi pellimæ ac li-
 censeet in seculat: sicq; corrupta, & obliterata animæ
 specie, corpus iam luteum ac materiale, per illicitos
 tactus, vbique probis & maculis repleat. Stet igitur
 immobile, stet fixum ac solidum simulacrū Domi-
 ni, perpetuò sabbatizās, vt neq; sui ipsius vitio mo-
 tum vlsiam nutet, aut in ipso motu, dum fortè tur-
 barat, aliquid naturalium lineamentorum collidat,
 ac visilet, neque ab externā manu agitarum furto
 florem naturalis decoris amittat. Hæc ille.] Sunt er-
 go casti, & virgines, qui putant satis actum esse si
 corporis incorruptionem nō amittant: Sunt alij, qui
 contenti sunt, si cum incorruptione carnis, munda-
 diciam quoq; mentis teneant, non tamen alia præ-
 cepta custodiant. Et his solū dicimus, vt in omni-
 bus fideles sint Domino, ne castitatis præmio frau-
 dentur. At sunt alij, qui & castitatem amplectun-
 tur, & in reliquis etiam se Domini voluntati subici-
 unt. His autem ingens merces hoc loco descripta
 promittitur.

lab. 56. 4.

Dabo, inquit, in domo mea, & in muris meis lo-
 cum, & nomen melius a filiis, & filibus.] Qui sunt
 filij, & que sunt filia: Filij sunt Angeli, in domo æter-
 ni Patris a suæ conditionis exordio more filiorum
 habitantes, & eius aspectu, & bonis perfuantes.
 Filia sunt, animæ iuste præcepta quidem seruantes,
 sed velut infirma consilia non custodientes, & ad
 altitudinem puritatis non anhelantes. Casti itaque
 & virgines, locum habent altiozem, & nomen præ-
 stantius, quàm Angeli, & animæ imperfectiores, in
 domo, & in muris Domini, quibus nominibus ma-
 nifestissima ciuitas in cælis adificata significata est.
 Vel in domo, & in muris Domini, id est, in oculis,
 vel in manifesto habent altiozem locum, & no-
 men præstantius, quia vbicumque fuerint, cæteris
 præferentur. Darat illis locus altior, & eminentior,
 quia gloriores de hoste obrenta victoria, & diffi-
 cilioza opera, digniozem sedem exigunt. Angeli, si-
 ne contradictione carnis, incorruptionem possidēt,
 at homines casti, non sine magno certamine, & im-
 portunā luctā mentis, & carnis, obtinent purita-
 tem. Ergo si in hoc solū collatio fiat, cæteraquæ
 essent paria, nō dubium quin hi essent loci dignitate
 Angelis præferendi. Quamobrè a Ioanne propè a-
 gnū per reuelationem vīsi sunt. Vidi, inquit, & ecce
 agnus stabat supra montem Sion, & cum eo centū
 quadraginta quatuor milia, habentes nomen eius, &
 nomen patris eius scriptū in frōtibus suis.] Hos nāq;
 virgines esse textus facer statim manifestat, dicens: Hi
 sunt, qui cum mulieribus non sunt coinquinati, vir-
 gines enim sunt, & sequuntur agnum quocumq; ie-
 rit.] Attende igitur ampliozem virginum dignitatē,
 & locū. Alij enim prædestinati dicuntur esse in mon-
 te Sion. Vnde Isaias ait: Faciet Dominus exercituum
 omnibus populis in monte hoc cœuium pinguiū,
 conuiuium vindemiae.] Virgines videtur supra mō-
 tem. Vt sicut caput virginum [ascendit super omnes
 cælos, vt impleret omnia;] ita & ipse cœtus virginū
 supra montem Sion, aut supra cœlestem globum ef-
 se dicatur, vt hæc locutio propinquitatem eorum ad
 agnum, & altissimam virginitatis dignitatem, ostē-
 dat. Est quoque pars huius loci, & dignitatis, quod
 habent nomen agni, & nomen patris eius scriptū in
 frontibus suis. Nam quid, quāso, est, nomen
 Christi, & nomen patris in frontibus gestatē, nisi

Apo. 14.

Ibid. n. 4.

I. a. 2. 6

Ephes. 4. 10.

A] puritate ac mundiciā, quæ proprietates diuinae na-
 ture est, similes filio & patri cognosci? Habent vir-
 gines spiritum Christi, spiritum potentem, spiritum
 illum, de quo dixit Isaias: Spiritu labiorum suorum
 interficiet impium:] spiritum, quem postulat
 Dauid: Et spiritu principali confirma me.] Hoc spi-
 ritu roborantur, vt carnis delicias spernant: hoc in-
 sultus impij, nempe diaboli, in se ipsis interficiunt:
 hoc se reges, & principes, ac filios summi regis o-
 stendunt. Hoc autem est, nomen eius, & nomen pa-
 tris eius in fronte præferre.

Isaia 11. 4. Psal. 50. 14.

Ad hanc dignitatem denique spectat, quod vir-
 gines sequuntur agnum quocumque ierit. Quare?
 Quia agnus virginibus delectatur, & a suo latere (vt
 ita dicam) non permittit illos discedere. Sunt enim
 quasi dilectiores famuli, qui semper & vbique regē
 incedentem circumsepunt. Vel sequuntur agnum
 quocumque ierit; quia si sequi est imitari, Chri-
 stum, quocumque ierit, sequuntur, quia illum in
 omnibus virtutibus imitantur. Quod non virgines
 facere non valent, quia post semel amissam virgi-
 nitatem ad eam redire non prævalent. Sed hæc ex-
 timiam virginum excellentiam ex Augustini verbis
 intelligamus. Ille sic ait: Quod ire putamus hæc
 agnum, quod nemo eam sequi vel audeat, vel va-
 leat, nisi vos? Quod putamus eum ire? In quos
 saltus, & præta? Vbi credo sunt grandia gaudia,
 non gaudia seculi huius vana; insania mendaces,
 nec gaudia qualia in ipso regno Dei cæteris
 non virginibus erant, sed a cæterorum omnium
 gaudiorum forte distincta. Gaudium virginum
 Christi, de Christo, in Christo, cum Christo, post
 Christum, per Christum, propter Christum. Gau-
 dia propria virginum Christi, non sunt eadem non
 virginum, quamuis Christi. Nam sunt alia alia,
 sed nullis talia. Ite in hac, sequimini agnum, quia
 & agni caro vtiq; virgo. Hoc enim in se retinuit
 auctus, quod matri non abstulit conceptus, & natus.
 Merito eum sequimini virginitate cordis, & carnis,
 quocumque ierit. Quid est eum sequi, nisi imitari?

Aug.

D] Quia Christus pro nobis passus est, relinquens no-
 bis exemplum, sicut ait Apostolus Petrus vt sequa-
 mur vestigia eius.] Hunc in eo quisque sequitur, in
 quo imitatur, non in quantum ille filius Dei est vnus
 per quem facta sunt omnia: sed in quantum filius
 hominis, quæ oportebat in se præbuit imitanda,
 & multa in illo ad imitandum omnibus: proponun-
 tur; virginitas autem carnis nō omnibus: non enim
 habent quid faciant, vt virgines sint, in quibus iam
 factum est, vt virgines non sint. Sequuntur itaque
 agnum cæteri fideles, qui virginitatem corporis
 amiserunt, non quocumque ille ierit, sed quo-
 usque ipsi potuerint. Possunt autem vbique præ-
 ter eum in decore virginitatis incedit.] Et post
 patrica: Sed ecce ille agnus graditur iungere virgi-
 nali, quomodo post eum ibunt, qui hoc ami-
 serunt, quod nullo modo recipiunt? Vos ergo,
 vos ite post eum virgines eius; vos & illuc ite
 post eum, quia propter hoc bonum vnum quo-
 cumque ierit, sequimini eum; ad quodlibet enim
 aliud sanctitatis donum, quo eum sequantur, hor-
 tari possimus coniugatos; præter hoc, quod
 irreparabiliter amiserunt. Huc vtiq; ille.] Sancti
 itaque non virgines sequuntur agnum quocum-
 que potuerint, quia per iter virginitatis eum se-
 qui non possunt. At sancti virgines sequuntur
 quocumque ierit, quia quocumque virtutis iter
 tamquam expediti & exonerati ingredi possunt.
 Annē possunt ingredi iter martyrij, si ad marty-
 rium non vocentur? Et quidem, quoniam virgini-

1. Petri. 21.

tas quoddam martyrij genus est. An possant ingredi iter doctrinae, si ad docendum verbo non eligantur? Et sane, quoniam perpetua virginitas vox quadam efficax praedicans fidem est. Quia nemo virginitatem ritè profiteretur in Ecclesia Dei, nisi bona à fide proposita firmissimâ expectatione respiceret. Vel tandem sequuntur agnum quocumque ierit, quoniam vt in libro, Hieronymi titulo, praenotato, scribitur, nullus eis locus in illâ caelesti aula clauditur, sed cuncta eis diuinarum mansionum habitacula referantur. Hic igitur est locus, hæc est dignitas virginum, cui dignitas continentium proximè accedit. Nam longam castitatem seruate, & post expertas carnis voluptates virginum puritatem amulari, adeò perfectum est, & sublimè, vt meritò, qui hoc faciunt, non castos, licèt cum poenitentia, aut in statu coniugali decedentes, praecedant, & locum illis proximum, qui virginitatem serauerunt, obtineant.

Hic est locus melior. At quod est nomen melius à filiis, & filiabus, quod virginibus datum est? An est nomen angeli, quia nimirum reliqui iusti homines vocantur, sed virgines iam non homines, sed angeli appellati sunt? Certè eos angelos appellari iam diximus. Quod Basilius etiam affirmat his verbis: Et hi profectò, qui continentiam seruant, Angeli sunt, qui viuentes in carne corruptibili mortalium vitam illustrando tuentur. Sunt autem angeli non ex infimo quouis ordine, sed certè illustrissimi ac nobilissimi. Illi enim carnis nexibus liberi integritatem suam in caelis seruant, & loco, & naturâ intiotabiles, & apud summum regem omnium Deum constituti. At verò illi in terrâ carnis illecebris, & voluptatibus diu relucantes, ac diaboli tentamenta perpetuâ exercitatione vincentes, in corruptionem angelicæ puritatis parem, virtute præcipuâ ante creatoris oculos custodierunt. Cõsentit & Gregorius Nazianzenus, sic scribens: Videtis rei huius præstantiam, atque sublimitatem: propemodum enim talis reperitur, vt concipit comprehendique prorsus nequeat. An non enim præstantius est, quam pro carnis fragilitate, id, quod ex carne creatum sit, in carnem non gignere? An non planè angelicum, eam, quæ carnis vinculis alligata sit, non secundum carnem viuere, sed naturâ excellentiorem esse? Caro cum mundo deianxit, sed ratio ad Deum subuexit. Caro depreffit, sed ratio extulit, eque velut pennas addidit. Caro vinculis astrinxit, sed amor soluit. Ac tandem Chrysofomus, cuius hæc est oratio: Quare differebant ab angelis Elias, Eliseus, Ioannes, vere amatores integritatis? Nulla re, nisi quòd mortali naturâ constabant. Nam de cætero si quis diligenter inquirat, hi nihilo aliter affecti reperientur, quam beati illi spiritus, & id ipsum, quo inferiore videntur esse conditione, in magnâ est eorum laude ponendum. Vt enim terrarum incolæ, & ij, qui essent mortali naturâ, possent ad illam virtutem vi & studio peruenire, vide quanta eos fortitudine, quâ vitæ ratione præditos fuisse oporteat. Hæc illi. Nomen hoc certè est melius ab eo, quod hominibus aliis datum est, qui angeli non sunt appellati; at non est nomen melius à filiis & filiabus, si filiorum nomine Angelos intelligimus. Nisi fortè hoc nomen applicatum ad homines melius sit, quoniam in carne carnis delicias nescire, mirabile est. Sed aliud nomen, vt credo, hoc loco virginibus promittitur, quòd Angeli appellationi præfertur. Illud autem, vt nobis quidem videtur, est nomen sponsæ. Nam magnum est animam esse amicam Dei; maius, esse filiam Dei; maximû verò, esse sponsam Dei. Hoc est nomen virginis, quæ sponsa Christi vocata est;

Basili. lib. de virginitate.

Nazian. homil. in Martha. Cùm mensumisset Iesus.

Chrysof. de virgin. c. 79.

A quia prerogatiua puritatis eam fecit tali nomine dignam. De summo enim sacerdote in veteri lege scriptum erat. Virginem ducet uxorem. Ille autem typus erat Christi, qui ecclesiam virginem immaculatam, vt ait Beda, sibi in sponsam adiunxit. Hæc autem summus sacerdos, nos non solum Ecclesiam in sponsam habet, sed & adolescentulas, id est, animas castitate integerrimas, in sponsas admittit. De illòq; in Canticis scribitur: Sexaginta sunt reginae, id est, quæ suæ carnis motibus imperant, & octoginta concubinae: nimirum uxores secundariæ, quæ non tantâ strenuitate puritatem colunt, licèt eam non amittant: & adolescentularum non est numerus, Icarum scilicet, quæ propositum puritatis inceperunt, nõdum tamen ab initio longè sunt factæ. At vna est columba mea, vna perfecta mea, vna est matri suæ; electa genitrici suæ. Hæc verò est Ecclesia. Quia, vt inquit Gregorius, multi fideles dum in id ipsum intendunt, dum vno desiderio Christi se inuicè nutriunt; dum habentes cor vnum & animam vnâ, in charitate se vniunt, ex multis membris vnum corpus efficiunt. Omnèsque in vnitatis simplicitate & vnitatis vitentibus, vna columba existunt.]

Lami. 21. 13. Beda. ibi.

Cantic. 6. 7. 8.

Greg. ibi.

Habet igitur ille sponsam, & sponsas, sponsam præcipuam, & planè reginam supremâ, nimirum Ecclesiam, & sponsas minores, non tamen parum dilectas, scilicet integerrimas virgines, & eas animas, quæ carnis spurcicias ablegarunt. Quarum aliquam videtur allocutus Ambrosius, cum sic scribit: Absint igitur decolora mentis velamina, quæ displicent sponso. Displicet enim ei, qui vestem non habuerit nuptialem. Sponsus autem quid potest placere, nisi pax animi, puritas cordis, charitas mentis? Bonus sponsus Dominus Iesus; hic nouo partu naturam nostram inuitauit, huic desponsata corruptelis carnis absoluitur. Non filios mortales requirit, nõ Ena delectatur doloribus: non virum obnoxium culpe requirit, non hereditatem condemnati patris. Vidit enim carnis vlcera, quam antea concupiscebat; aduertit non esse pulchritudinem veram, quæ vitiorum habeat deformitatem. Et ideo quid tibi cum tali sponso femina? Requirere diligenter, & in omni corpore inuenies citricem. Cognoce alium magis sponsum, qui circumdatur luce, cuius species non potest interire.

Ambros. lib. 5. in Lucâ. 6.

D Hunc tolle in animum tuum, consecra in templo tuo: tolle in corpore tuo, sicut scriptum est: Tolle Dominum in corpore vestro. Huius thalamos ingredere nouos; huius spectato peregrinum decorè, hunc indue. Hunc vide ad dexteram patris, & gaude quia talem habes sponsum: hic te vestiet benedictione, ne qua noceat scissura peccati. Sic ille. Licèt autem virgines hoc sponsæ nomine dignæ censentur, tamen etiam animæ castæ, quamuis aliquando corporis integritate amiserint, proportionem quadam eodem nomine dignæ censentur. Sponsus enim Christus, etsi purissimus sit, at non exhorret in sponsam accipere eam animam; quæ aliquando carnis voluptatibus subiacuit; si iam, eâ reiectâ, debitam puritatem diligit. Cui dictum etiam intelligimus illud Ieremias: Tu fornicata es cum amatoibus multis; tamen reuertere ad me, dicit Dominus, & ego suscipiam te.]

1. Cor. 6. 20.

Ierem. 3. 1.

E Hic igitur locus melior, & hoc nomen præstantius significant excellentiorem gloriæ gradum, quæ animæ castæ præ non castis habebunt in caelo. Habebunt illæ maiorem gloriam, quam essentialem vocant, si cætera paria sunt, aut non habeat aliquid coniugatus (vt martyrium, vel quid aliud magnum, & arduum) quod castitati præponderet. Quoniam maius obsequium, maius etiam præmium exigit, & triumphum

ampliores, victoria de hostibus gloriosior. Manifestum est autem, castos, si cum non castis conferatur, difficilius & gratius obsequium obtulisse, & gloriosiores victoriam de carne hoste acerbissimo reportasse. Scriptum est: Quantum glorificauit se, & in deliciis fuit, tantum date illi tormentum, & luctum. Ergo quantum quis afflixit se, & in tristitiis fuit, tantum accipiet exultationis, & gaudij. Casti autem magis se cohibent, & diligentius carnem affligunt; maiori ergo in aternis mansionibus letitia perfuerunt. Dabitur etiam animabus castis maior gloria, quam in scholis vocant accidentalem. Nam virginibus dabitur virginitatis laureola, quae non est aliud quam singulare gaudiū in animā ex victoria de voluptatibus obtenta, & de carne superata, lux etiam quaedam pulcherrima, aut aliud quid simile ignotum nobis in corpore virginis, quod illas illustres de carne victorias, tamquam signum puritatis ostendat. Casti autem, sed non virgines, licet aureolam non obtinebunt, tamen non dubium est, quin magno gaudio cumulantur propter castitatem seruata. Quod tamen ideo nomen aureolae, aut laureolae non habet, quia ad illam singularissimam virginum victoriam non accedit. Aureolae namque apud Theologos ea praemia accidentalia designant, quae praecipuis victoriis deputantur. Quales sunt, quos Virgines, & Martyres, & Doctores, de carne, & mundo, & de diabolo obtinent. Casti igitur, & continentes, praemium cumulatissimum in caelo recipient, sed illi praecipue, qui castitatem, aut virginitatem suam Deo suo perpetuo voto nuncuparunt. Hoc enim votum magnam religionis perfectionem castitati adijcit, & mentis castae firmitatem ostendit, & corpus ac mentem, vt immaculatam holocaustum, igne amoris accessum numini diuinae maiestatis offert. Votum castitatis est quasi emblemata, quod auro castitatis impositum facit illud pulchrius atque pretiosius. Quare castitas firmata voto sicut est libera castitate perfectior, ita est in conspectu Domini gratior, & in aula regis caelestis ampliori praemio apparebit ornator.

*De Praemio Castitatis quod habet
in terra.*

CAPVT XII.

CASTITAS multiplex praemium habet in terra; nam carnis metusque mundicia, vt supra dictum est, intellectui seruit, vt terrestria & caelestia cognoscat: volutati, vt a voluptatum nexibus libera, in id, quod rectum est, suos ferat affectus: & corpori, vt vita longiorem, robustiorem, iucundiorēque possideat: At vnus tantum praemij mentionem faciemus, nempe honoris eximij, quo castitatem omnis Ecclesia prosequitur. Cerrum est autem, virtutem hanc pulcherrimam, ac praestantissimam semper apud Ecclesiae filios in magno pretio fuisse habitam, eisque illos primas in omni aetate partes detulisse. Quod enim per se melius est, & rarius, & sublimius, pretiosius etiam est, & maiorem habenti honorem conciliat. Castitas vero melior est coniugio (absurdum enim esset eam cum luxuriae immundicia conferre) & rarior, quia comparatione eorum, qui carnis deliciis se tradunt, pauci sunt, qui castitatem profiteantur: & sublimior, quia non respicit multiplicationem corruptibilium corporum, sed virtutis & sanctitatis augmentum. Ergo pro mensura suae dignitatis accipiet apud omnes

A honorem. Merito autem nonnulli continentium honorem eliciunt ex illo elogio, quod Ioannes in Apocalypsi virginibus tribuit. Iam quippe diximus virgines signatos esse illis centum quadraginta quatuor milibus stantibus cum agno supra montem Sion. De illis autem quid subiungit: [Et audiui vocem de caelo, tamquam vocem aquarum multarum, & tamquam vocem tonitruu magni, & vocem, quam audiui, sicut citharcedorum citharizantium in citharis suis.] Vocem virginum sonitui aquarum impetu decurrentium, & sonitui tonitruu, & harmoniae citharae comparauit, quae omnia timorem & stuporem incutiunt. Vox continentium, vita continentium est. Nam si Moyses desiderio clamabat, & audit dicentem Dominum: [Quid clamas ad me?] Et Franciscus tacens, & vicos, ac plateas ciuitatis inambulans, solo incessu praedicabat, quid mirum si casti vitae puritate clamet, & voluptatum fopore oppressos conuersatione sua tamquam voce ad imitandum exsuscitent? Haec igitur vox illorum est sicut vox aquarum multarum: nam sicut flumē, quod in hac America Paranam vocamus, & est (vt creditur) omnium fluminum totius orbis maximum, impetu aquarum ingere, quo aluae saxa colliduntur, magnum sonum edit, qui ad multas leucas auditur: ita & mundissimam conuersationem castorum longe positi cum stupore audiunt, & non sine magna veneratione suscipiunt. Vis contemplari animam castam longe ab hominibus distitam? Audi ergo quid scriptura de sancta Iudith asserat. Et in superioribus domus suae fecit sibi secretum cubiculum, in quo cum puellis suis clausa morabatur. Quantum, bone Deus, ab hominum consortio distabat, quae non solum verbum, sed nec aspectum illis concedebat! At huius vita abscondita, quia munda, sicut sonitus aquarum multarum apud absentes valide resonabat. Erat enim in omnibus famosissima: neque erat, qui loqueretur de illa verbum malum.] id est, verbum, quod eius castitatem alicuius vel minimae labis notaret. Hoc, scilicet non dici de illa verbum malum, fecit vitam eius mundissimam, verbum bonum quod cum admiratione omnes audirent, & cuius causa illam summis honoribus afficerent.

D Est etiam vita continentium quasi vox tonitruu magni. Nam tonitruum sonus est ex nubis ruptione procedens: & ita castitas ex nube exiit, quia ex filio Dei ad nos per humanitatem veniente processit. Christus enim est nubes illa, de qua Iseias ait: Ecce Dominus ascendet super nubem leuem;] ex eo mirum, quod verbum humanitatem assumpsit. Nubecula haec humilitate paruula praestituto tempore apparuit, vt pluiam gratiarum abundantissimam plueret, & in cruce, vulneribus manuum, & pedum, & lateris, rupta cum fragore tonaret. Ex ea nube tonitruum castitatis egressum est, quoniam Christus ex Virgine nasci voluit, mundiciam virginitatis in se ipso consecrauit, & homines castitatem edocuit. Vnde Ambrosius de virginitate loquens: E caelo, ait, accessit, quod imitaretur in teris, nec immerito viuendi sibi vltim quaesitum de caelo, quae sponsum sibi inuenit in caelo. Et post pauca: Quis neget hanc vitam fluxisse de caelo, quam non facile inuenimus in teris, nisi postquam Deus in hac terreni corporis membra descendit: Et Nazianzenus. Olim cum lex erat, & vmbrae, ceremoniarumque, temporariae, tum primatum habebant nuptiae tamquam adhuc infantes: postquam vero emigravit littera, subducta est, est spiritus, & Christus cum processisset ex Virgine, in carne passus est, tunc effudit castimonia.] Est itaque castitas sonitus, ac tonitruum huius nubis, quam qui

audit,

Apocal.
14.2.

Exod. 14.
17.

Iudith. 8.
5.

Ibidem.
8.2.

Ibidem.
1.

Ambros.
de virg.
nub.

Nazian.
exhortat.
ad virg.